

A Pécsi Ítéltábla a dr. Takács Richárd ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a Litter & Bíró Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bíró Balázs ügyvéd fél címe) által képviselt **I.rendű alperes neve** I. rendű és a **II.rendű alperes neve** II. rendű (mindketten ... szám alatti székhelyű) alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2017. december 21. napján kelt 15.P.21.101/2017/6. számú ítélete ellen a felperes által 7. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

### **í t é l e t e t:**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **I n d o k o l á s**

A „...” megnevezésű elektronikus sajtóterméket az I. rendű alperes szerkeszti, kiadója a ... Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában álló II. rendű alperes. A [www....hu](http://www....hu) <<http://www....hu>> nevű internetes portálon, a **PA** rovatban 2017. november 20. napján **B B**: „A **p** ellenzék is mondjon le!” címmel **B M** újságíró-főszerkesztő által **B Bal**, az **E** - a **K P** (a továbbiakban: **E**) párt alelnökével, baranyai vezetőjével készített interjú jelent meg. Az interjúban **B B** arra az újságírói kérdésre, hogy az **E** miért nem kíván a felperessel együttműködni, egyebek mellett az alábbi kijelentést tette: „Azt is látni kell, hogy a **Jhoz** érkező orosz és iráni támogatások annyira irányíthatóvá teszik őket, mint ahogyan **Ot** irányítja **P**, ez pedig nem érdeke az országnak.” A **B B** által elmondottakat az I. rendű alperes híven közölte.

A felperes helyreigazítás iránti kérelemmel élt. Az alperesek a 2017. november 30. napján átvett helyreigazítási kérelemnek nem tettek eleget.

A felperes 2017. december 11. napján benyújtott keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest a perbeli cikkel azonos helyen és betűszedéssel, a soron következő lapszámban, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított nyolc napon belül helyreigazító közlemény megjelentetésére, az alábbi szövegezéssel: „Az internetes portálunkon 2007. november 20-án „A **p** ellenzék is mondjon le!” címmel megjelent cikkben valótlanul állítottuk **B B** szavait idézve, hogy a felpereshez korábban oroszországi és iráni támogatások érkeztek. A valóság ezzel szemben az, hogy a felpereshez az említett országokból soha semmilyen támogatás nem érkezett.” Kérte továbbá, hogy a bíróság a II. rendű alperest perköltség megfizetésére kötelezze.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték arra hivatkozással, hogy a kifogásolt cikk szöveghűen közölt interjú, melyért az Alkotmánybíróság IV/311/2017. számú határozatában írtakra is tekintettel az I. rendű alperes helyreigazításra, a II. rendű alperes perköltség fizetésére nem kötelezhető.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felperest a II. rendű alperes javára 38.100 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Ítéletének indokolásában felhívta a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4.§ (1) és (3) bekezdését, amely a sajtószabadság deklarálása mellett rögzíti, hogy a sajtószabadság gyakorlása nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével. Kiemelte, hogy az Smtv. 10.§-a szerint a médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás a helyi, országos és európai közélet ügyeiről, ... polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. E tájékoztatáshoz mindenkinek joga van. Ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, az Smtv. 12.§ (1)-(2) bekezdése, illetőleg az 1952. évi Pp. 343.§ (3) bekezdése alapján helyreigazító közlemény közzétételét követelheti, a közlés személyiségi jogot sértő jellege a sajtóhelyreigazítás iránti igénynek nem szükségszerű eleme.

Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a PK 14. számú állásfoglalás I. pontja szerint a sajtóközlemény kifogásolt tényállításának valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani. Az olyan sajtóközlemény valóságát is *általában* a sajtószerv köteles bizonyítani, amely híven közli más személy tényállítását, nyilatkozatát vagy átveszi más szerv (sajtószerv) közleményét. Rámutatott, hogy a korábbi bírói gyakorlat a PK 14. számú állásfoglalás II. pontjában írtak szerint a büntető eljárásról való tudósítást tekintette kivételnek a sajtószervet terhelő valóságbizonyítási kötelezettség alól, ezt azonban az újabb bírói gyakorlat a különböző sajtótájékoztatóról való tudósítások kapcsán (is) meghaladta és további kivételeket alkotott a sajtószerveken nyugvó bizonyítási teher alól. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a közérdeklődésre számot tartó politikusi nyilatkozatot szöveghűen közlő interjú is az ilyen kivételek közé sorolható. A perbeli cikk megjelenésének helyére, műfajára, tartalmára, valamennyi releváns körülményre figyelemmel az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, a perbeli esetben terheli-e valóságbizonyítási kötelezettség az alpereseket.

Az elsőfokú bíróság egyetértett a 34/2017. (XII. 11.) AB határozatban a sajtó szerepével és a híresztelés fogalmának szűkítő értelmezésével kapcsolatban kifejtettekkel. A hivatkozott AB határozat [41]-[48] bekezdéseiből kiemelte, hogy a modern kori nyilvánosság fő letéteményese, a média nélkül elképzelhetetlen a demokratikus társadalmi tanácskozás működése. A sajtónak elsőrendű alkotmányos feladata a közérdekű információk, köztük a közéleti szereplők megnyilatkozásainak, álláspontjainak terjesztése. A demokratikus vita többi résztvevőjének joga van ehhez a tájékoztatáshoz, ezért különösen fontos, hogy a sajtó a közvita számára releváns körülményekről minél szabadabban számolhasson be. A közügyek vitája jelentős részben a közszereplő politikusoknak a sajtón keresztül történő megnyilatkozásairól, adott tárgykörben vagy egymás tevékenységével összefüggésben megfogalmazott kijelentéseiről, bírálatáról folyik. A nyilvánosság a demokratikus vita szükségszerű részeként, a különböző politikai érdekek mentén értelmezendő megnyilvánulásként kezeli a közéleti vita frontvonalában tevékenykedő politikusok kijelentéseit, a személyüket ért bírálatot és minősítést, a közéleti viták során elhangzottakat a társadalom kellő körültekintéssel tudja értékelni.

Az elsőfokú bíróság leszögezte, hogy a perbeli esetben nem az alperesi újságíró önálló eszmefuttatását, véleményét tartalmazó újságcikkről van szó, a per tárgyát képező cikk műfaját tekintve interjú, az újságíró és a riportalany beszélgetése. Az utolsó kérdésre adott közszereplői választ az újságíró szöveghűen közölte, az interjú alanya a nem vitatott alperesi előadás szerint

ennek hiányában a közléshez nem is járult volna hozzá. Az ügyben többletkörülményként értékelendőnek tartotta az elsőfokú bíróság azt is, hogy az alperesi médiaszolgáltató, illetve sajtóterméke nem kötődik az E ellenzéki párt megszólaltatott politikusához, szándékosan lejárató célzatú híresztelés, úgynevezett újságírói alákérdezés az alperesi részről nem állapítható meg. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezért a valóságbizonyítási kötelezettség az alpereseket nem terheli.

Annak a felperesi hivatkozásnak a kapcsán, hogy az alperesek azért nem mentesülhetnek a valótlan tény híresztelésének következményei alól, mert a cáfolatnak nem biztosítottak helyet, az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a cáfolat nem azonos a sajtó-helyreigazítás jogi eszközével, cáfolat közzétételétől az alperesek nem zárkóztak el. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a sajtóterméket kiadó cég, illetőleg a szerkesztőség sajtó-helyreigazításra, illetőleg perköltség viselésre sem kötelezhető.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett, melyben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljesítését. Fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott 34/2017. (XII. 11.) AB határozat a közéleti szereplők sajtótájékoztatóján tett, a jóhírnevet esetleg sértő tényállításokkal foglalkozik, a perbeli esetben pedig interjú készült, az újságíró tett fel kérdéseket, nem nyilvános sajtótájékoztató volt a közlés alapja. Az Alkotmánybíróság határozatában meghatározott körülmények egyébként sem álltak fenn, mert az alperesek a cáfolatnak nem biztosítottak helyet és nem kínálták fel a válaszadás lehetőségét sem. A megjelent állítás törvénybe ütköző cselekmény, tiltott pártfinanszírozás lenne, így rá különösen sérelmes. Az alkotmánybírósági határozathoz egyébként több alkotmánybíró is különvéleményt fűzött azzal, hogy a sajtó szabadságába nem tartozik bele valótlanságok nagy nyilvánosság felé történő továbbítása. Hivatkozott arra is a felperes, hogy amennyiben a sajtó-helyreigazításra nem kerül sor, az újságolvasók a való tényeket akkor sem ismerhetik meg, ha közvetlenül a nyilatkozóval szemben indított személyiségi jogi perben keresete eredményes lesz.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetéseivel és a keresetet elutasító érdemi döntésével is egyetértett a másodfokú bíróság.

A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12.§ (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

Általánosságban rögzíthető, hogy a sajtó-helyreigazítás alapjául szolgáló jogsértés megvalósulhat a mástól szerzett értesülés továbbadásával, vagyis híreszteléssel is. A sajtó tehát a más személytől eredő nyilatkozat, kijelentés, értesülés valóságáért is felelősséggel tartozik, a sajtójogi felelősség nem kerülhető meg úgy, hogy a valótlan állítás közlése más személytől szerzett értesülésre hivatkozással történik.

Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra, hogy a bírói gyakorlat a híresztelés fogalmának értelmezése körében megállapított olyan kivételeket, amikor a sajtószerv mentesül a közzétett tények valóságtartalmának ellenőrzésére vonatkozó kötelezettsége alól. Így nincs helye sajtóhelyreigazításnak, ha a sajtószerv a büntető eljárás jogerős befejezése előtt a valóságnak megfelelően tájékoztatja olvasóit a vádirat tartalmáról, a nyilvános tárgyalásról vagy a nem jogerős büntető bírósági ítéletről (PK 14. számú állásfoglalás II. pont). Ezt az értelmezést a bírói gyakorlat később tágította, így a sajtó más hatósági eljárásról is tájékoztathat a valóság bizonyításának kötelezettsége nélkül, mivel ezekben az esetekben az adott eljárásra tartozik a sajtó által közölt tények vizsgálata. Az általánostól eltérően ítéli meg a bírói gyakorlat azt a helyzetet is, ha a sajtó rendezvény, vita vagy beszélgetés során elhangzott véleményt, nyilatkozatot tesz közzé. Ebben az esetben a sajtó kötelezettségét abban ragadja meg, hogy a nyilatkozatot hüen, valóságos tartalma szerint adja vissza.

Az Alkotmánybíróság az elsőfokú ítéletben is felhívott 34/2017. (XII.11.) AB határozatában a közéleti szereplők sajtótájékoztatójáról szóló tudósítást is olyan kivételes esetnek minősítette, amikor a sajtó - meghatározott feltételek fennállása esetén - mentesül a valóság bizonyításának kötelezettsége alól. Határozatában annak tulajdonított jelentőséget, hogy az újságírók ebben az esetben nem saját állításaikat vagy véleményüket tárják a nyilvánosság elé, nem saját gondolataikkal igyekeznek befolyásolni a közvéleményt. A sajtónak a valótlan tényállításokért fennálló felelőssége ilyen esetben - tehát amikor a közéleti szereplők kijelentéseit közvetíti - más mérce szerint ítélendő meg ahhoz képest, amikor a szerkesztők és újságírók pusztán saját elképzeléseik és előzetes döntéseik mentén határozzák meg a médiatartalmat. Ilyenkor ugyanis a sajtó működésének fókuszában nem a közvita saját érvekkel való gazdagítása és befolyásolása, hanem a társadalmi tanácskozásban résztvevő többi szereplő megnyilvánulásainak naprakész és hiteles becsatornázása áll {indokolás [44]}.

A sajtótájékoztatóról való tudósítások mindenekelőtt az elhangzottak pontos, a hírek aktualitásához igazodó közzétételét igénylik, a tájékoztatás alkotmányos követelményeit ebben az esetben elégíthetik ki. Hangsúlyozta az Alkotmánybíróság, hogy a mások állításait közlő sajtó felelősségének korlátozottsága kiváltképp fennáll akkor, amikor a média a közéleti vita frontvonalában tevékenykedő politikusok kijelentéseit terjeszti {indokolás [45]}.

Ennek jelentősége egyebek mellett abban áll, hogy a társadalom tagjai a közélet aktív résztvevőinek egymáshoz való viszonyát, egymásról alkotott véleményét is jogosultak megismerni annak érdekében, hogy a közszereplők érdek- és kapcsolati viszonyai átláthatóvá, értékrendjük ütközési pontjai megismerhető váljanak a számukra, és ezek az ismeretek segítsék őket a közszereplőktől származó, illetve a közszereplőket érintő információk feldolgozásában, hitelességük megítélésében. Abban az esetben, ha a közszereplő politikus megnyilvánulásait a sajtó azzal az igénnyel közvetíti, hogy azt a maga ténylegességében tárja a nyilvánosság elé, feladatát csak akkor képes ellátni, ha a valóság bizonyítása nem terheli. A közlés lényeges tartalmát ebben az esetben ugyanis nem a megnyilvánulással érintett, értékelt szereplőre vonatkozó információ jelenti, hanem magának a nyilatkozónak a véleménye, amely magában foglalhat a vélemény alapjául szolgáló, a nyilatkozó által értékelt, feldolgozott tényállításokat is. Nem szükségszerű, illetve nem is lehetséges, hogy a közvetített tartalom minden esetben a sajtó általi validálással, kézhez kapott hitelességi útmutatóval kerüljön a nyilvánosság, a közönség elé; az azzal kapcsolatos felelősség elsősorban a nyilatkozót és nem a közvetítőt terheli.

Helyes ugyanakkor az elsőfokú bíróságnak az a felismerése, hogy a valóság bizonyítása alóli kivétel általában nem vonatkoztatható azokra a médiatartalmakra, amelyekkel összefüggésben a

kiegyensúlyozottság követelménye eleve nem érvényesül, mert az érintett médiaszolgáltató rendeltetésénél vagy kialakult jellegénél fogva a nyilatkozót (vele azonos érdekkörbe tartozó szervezeteket vagy személyeket) kiszolgálva működik.

A valóság bizonyításának kötelezettsége alóli mentesség azonban még a kiegyensúlyozottság fenti követelményét megvalósító médiatartalom esetén sem tekinthető feltétlennek. Az Alkotmánybíróság szerint a mások közléseiről tudósító sajtó felelősségére vonatkozó teszt lényegi eleme, hogy az újságíró a más személyek által megfogalmazottakat hüen, a közlések beazonosítható forrását egyértelműen megjelölve, saját értékelés nélkül közvetíti-e a közvélemény felé {indokolás [48]}. Annak a ténynek kell tehát valósnak lennie, hogy a közlés a maga teljességében a nyilatkozótól származik.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a fenti kritériumoknak az I. rendű alperes által megjelentetett interjú mindenben megfelel. Abból ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy az újságíró nem a saját állításait tárta a nyilvánosság elé, hanem az **E** politikusa, **B B** tényállításait és véleményét közvetítette, amelyek a perben nem vitatottan valósághűen kerültek közlésre. Olyan körülmény nem merült fel, amely arra utalna, hogy az I. rendű alperes visszaélt volna a valóság bizonyítása alóli mentességével, annak pedig, hogy a politikus sajtótájékoztatón vagy attól függetlenül válaszolt-e az újságírói kérdésre, érdemi jelentősége nincs.

A felperes fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy az I. rendű alperes cáfolatának nem adott helyt és nem kínálta fel a válaszadás lehetőségét. A peradatok szerint azonban a felperes nem válaszevelének közzétételét kérte. Arra pedig az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a felperes által kért tartalmú helyreigazítás, valamint a cáfolat, a válaszlehetőség felkínálása eltérő megítélés alá esik annak ellenére is, hogy a PK. 15. számú állásfoglalás szerint a helyreigazító közlemény válaszevel formájában is megjelenhet. A helyreigazítás közzététele ugyanis - bár alapvetően az ún. objektív szankciók sorába illeszkedik - mégis a sajtó felelősségének, kifogásolható eljárásának elismerését jelenti, kedvezőtlenül hat az adott szerkesztőség hitelességének megítélésére, míg a válasz (cáfolat) kizárólag az érintett véleményét, tényállítását tartalmazza.

Az Alkotmánybíróság is hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a más személyek (különösen politikusok) állításait közvetítő médiatartalom-szolgáltatók felelősségétől elkülönítendő kérdés a nyilatkozó személy felelőssége. A személyiségi (személyhez fűződő) jogaiban sértett fél - a törvényi feltételek fennállása esetén - igényét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:43.§-a alapján közvetlenül a nyilatkozóval szemben érvényesítheti, és keresetének megalapozottsága esetén a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés c) pontja alapján elégtételként megfelelő nyilatkozat adását, és annak nyilvánosságra hozatalát is kérheti.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű alperes helyreigazításra nem kötelezhető, érdemben helyes döntését ezért a másodfokú bíróság annak helytálló indokaira is utalással az 1952. évi Pp. 253.§ (2) bekezdése és a 254.§ (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az 1952. évi Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a sikertelenül fellebbező felperest kötelezte a II. rendű alperes javára másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alapján határozta meg.

A fellebbezési eljárási illetéket a felperes személyes illetékmentességére figyelemmel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2018. február 13.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Vogyicska Petra s.k. bíró